

Pogány Judit: Ma már csak elvileg tudok odaállni ügyek mellé

szerző

SZENTGYÖRGYI RITA

2024.01.28. 10:30

Korábban minden nagy tüntetésen ott volt Pogány Judit színművész, az SZFE-botrány idején őrt is állt. A HVG-nek adott interjújában azt mondta, azóta megöregedett, elfáradt, ezért tud csak jelképesen az ügyek mellé állni. Beszült arról is, miért merte „egyáltalán nem alkalmas alkattal” megcélozni a színészi pályát, hogyan került Kaposvárra, majd „szúrta ki” Zsámbéki Gábor egy kisebb szerepben.

Fia ügyéről és a Koltai Róberthez fűződő viszonyáról is kérdeztük. HVG-portré.

HVG: A Sirály Másája gyászolja az életét, azért jár mindig feketében. Hasonló okokból hord kizárólag feketét?

Pogány Judit: Egyáltalán nem. A nagy generáció az 56-os forradalom után feketét hordott. Tizenkét éves kamaszként engem is nagyon izgattak az események. A magunk által rajzolt új címert gombostűre tűztük, röplapokat osztogattunk, elhittük, hogy gyermekpartizánok vagyunk. Több mint húsz éve rám tört a nosztalgia, a nagy generációra emlékezve kezdtem feketében járni.

HVG: Élete legnagyobb kapcsolatának nevezte a pótanyjának mondott Etához fűződő viszonyát. Őt is belejátssza [Emerenc szerepébe Az ajtóban](#)?

P. J.: Emerenc sokkal szárazabb, gondolkodóbb típus. Eta egészen más volt, két elemet végzett, egyszerű erdélyi lány. A Pedig én jó anya voltam című darabban „használtam” a személyiségét, a szokásait, az ízlését. Feltette az asztalra a szemetesvödröt, amikor cserélte benne a nejlonzacskót. Meg se fordult a fejében, hogy nem tesszük oda a szemetesvödröt, ahová legközelebb a kenyeret.

A fiamat is részben Eta nevelte. Gábor a premieren őt vélte jönni-menni a színpadon, azt mondta, még nem látott ilyen reinkarnációt.

Portré

„Csodálatos gyerekkorom volt, ami pedig szörnyű és fájdalmas volt benne, az hozzáadott az énemhez” – mondja a Nemzet Színészevé választott, kaposvári születésű, hetvenkilenc éves színművész. Az első színházi élmények ötévesen érték, amikor a családdal élő „pótmama”,

Eta elvitte a János vitézre. „Onnantól az addig ismert meséket megrendeztem, eljátszottam a szomszéd gyerekekkel, anyám papucsát, pongyoláját húztam magamra.” Nyolc és fél éves volt, amikor elvesztette építésmérnök édesapját, aki négy hangszeren játszott, és a Kaposvári Kamarazenekar alapító tagja volt. „Szépasszony, háztartásbeli” anyja ideg-összeroppanást kapott a férje halála után. A kislány ezért kilencévesen budapesti rokonokhoz került. Középiskolai éveit Békéscsabán töltötte, MÁV-kollégiumban, közgazdasági technikumot végzett. Jelentkezett a Színművészetire, az első rostán kiesett: „Jelentéktelen, szürke egér voltam.” Kaposvárra visszaköltözve másfél évig a Kaposvári Megyei Bíróságon dolgozott adminisztrátorként, jogot szeretett volna tanulni. Közben amatőr színjátszó körben szerepelt, 1965-ben az Emberke tragédiájával bekerültek a Ki mit tud? döntőjébe. Produkciójuk láttán a kaposvári Csiky Gergely Színház vezetése meghívta őt, hogy az Ida regényében statisztáljon, majd segédszínésznek szerződtették. Zsámbéki Gábor 1968-ban „kiszúrta, hogy a János vitézben öklömnyi könnyekkel siratom az egyébként alkoholista vőlegényemet. Tőle kaptam az első jelentős szerepet. 1971-ben férjhez ment Koltai Róberthez (35 évig éltek együtt). Első kaposvári korszaka 1978-ig tartott. A kétéves nemzeti színházi kitérőt ismét Kaposvár követte 1980 és 1994 között. Majd tízéves szabadúszás után 2004-ben az Örkeny Színházhoz szerződött. Szigetszentmiklóson él, nyolc befogadott cicával osztja meg a lakását.

HVG: Empatikus, átlényegült színész, másfelől kíméletlen önkritikával szokta illetni magát. Egyszer abba is akarta hagyni a pályát, mert nem tetszett a saját „csicsergése”.

P. J.: A mai napig nagyon szenvedek, ha olyasmit csinálok a színpadon, ami nem tetszik nekem. Minden tévesztés mélyre megy, napokig bánt. A szüleim elvesztése után több évig nehezen aludtam el. Éjszakánként történeteket szőttem, megéltem, játszottam el. Akkor éreztem meg a készségemet az empátiára. Ezért mertem a színészetre egyáltalán nem alkalmas alkattal megcélozni a színészi pályát.

HVG: Az, hogy az ország legjelentősebb színházi műhelyében, Kaposváron formálódott, ellensúlyozta a főiskola hiányát, magabiztosságot adott?

P. J.: Engem még Gáti György és G. Horváth Jenő – utóbbi 56-os szellemi vezér – vett fel, de az évad végére mindkettőjüket leváltották „egészségügyi okokra” hivatkozva. Egy eredeti foglalkozása szerint pék lett az igazgató, a főrendező meg egy vízügyi dolgozó. Ha ők mentek színészeket válogatni a végzősök közül, a diákok elbújtak a kazánházba, annyira rossz híre volt a színháznak.

A helyzet akkor változott meg, amikor Zsámbéki Gábor leszerződött Kaposvárra. Őköré kezdett összegyűlni egy csapat: Babarczy László, Komor István, Ascher Tamás, Ács János, Gazdag Gyula, Gothár Péter, Jeles András. Biztonságot, magabiztosságot ad, ha ilyen kaliberű rendezőkkel dolgozik az ember. Kaposváron stabil színházi ízlés alakult ki, ami egy életen át kitart.

HVG: A közéleti érdeklődése mikortól datálódik?

P. J.: **Eörsi Istvánnal** kezdődött, aki dramaturgnak szerződött a színházhoz. Nagyon erős barátsággal kötődtem hozzá, miatta léptem be annak idején az SZDSZ-be. Minden nagy tüntetésen ott voltam. Még a Vas utcában is őrt álltam, [az épületfoglaláskor](#) állandóan hordtam a gyerekeknek az ellátmányt két nagy szatyorral. Az a baj, hogy időközben megöregedtem, elfáradtam. Ma már csak elvileg tudok odaállni ügyek mellé.

Tüntető a Színház- és Filmművészeti Egyetemen 2020. október 16.

Reviczky Zsolt

HVG: Gábor fiuk éttermében ünnepelték nemrég Koltai Róbert nyolcvanadik születésnapját. Barátsággá szelődött a kapcsolatuk?

P. J.: Nem vagyunk konkrétan barátok. Van egy közös gyerekünk, és három közös unokánk. Ha hozzájuk kötődő esemény zajlik az életünkben, akkor találkozunk, akár az unokák születésnapján, akár egy karácsonyi ebédnél. Tudunk egymásról.

HVG: Tizenhárom évig minden tárgyaláson részt vett abban az adócsalási perben, amiben bizonyítékok híján felmentették a fiát. Hová teszi magában az ügyet?

P. J.: Sajnos ez [az ügy még mindig tart](#). Februárban lesz két újabb tárgyalás, mert első fokon felmentették ugyan, de az ügyész fellebbezett, és másodfokon a bíró új eljárást rendelt el. Tudom, hogy

semmiféle csalást nem követett el a fiam. Kezdetben szerepelt a vádiratban, hogy fiktív munkákra vettek fel fiktív támogatást, fiktív áfát igényeltek vissza. Végül az összes filmről bebizonyosodott, hogy vagy már elkészült, mint például a Magic Boys, vagy a tervnek megfelelő készültségi fokon volt, amikor a hatóság ellehetetlenítette a vállalkozását az eljárás megindításával.

HVG: Nagyon megviselte?

P. J.: Szorongva játszottam évekig a Pedig én jó anya voltam című előadást. Gondoltam, azt hiszik rólam, hogy azért tudom olyan mélyen átélni, mert gond van a fiammal.

HVG: Nagy igazságosztó hírében áll. Került olyan helyzetbe, hogy a saját testi épségét veszélyeztette a közbeavatkozással?

P. J.: Jó pár éve a Blaha Lujza téren arra lettem figyelmes, hogy a járda szélén egy meglehetősen nagy testű, tagbaszakadt férfi fekszik a földön és egy másik nagydarab kopasz bakancssal rugdossa. Fogalmam sincs, honnan jött belőlem akkora hangerő, az egész tér, minden utca zengett az üvöltésemtől.

„Azonnal hagyja abba, földön fekvőbe nem rúgunk!”

– ordítottam.

Úgy megdöbbsent, hogy abbahagyta, és elment. Amikor elmeséltem a fiamnak, megkérdezte, hogy manapság, amikor fényes nappal, ok nélkül is, bárhol előkaphat valaki egy pisztolyt, honnan vettem a bátorságot.